

OBSAH

ÚVOD – OBECNÉ ZAMĚŘENÍ VÝZKUMU -----	15
1. DÍL – VZNIK VZTAHŮ ZÁVISLOSTI -----	21
1. ČÁST – PROSTŘEDÍ -----	23
1. KNIHA – POSLEDNÍ NÁJEZDY -----	25
1. Muslimové a Maďaři -----	25
Evropa pod nájedzy a v obležení -----	25
Muslimové -----	25
Vpád Maďarů -----	30
Konec maďarských nájedzů -----	33
2. Normané -----	37
Obecné rysy skandinávských nájedzů -----	37
Od nájedzů ke kolonizaci -----	41
Území osídlená Skandinávci: Anglie -----	44
Území osídlená Skandinávci: Francie -----	48
Christianizace severu -----	53
Hledání příčin -----	57
3. Některé důsledky nájedzů a jejich význam -----	61
Anarchie -----	61
Lidský vklad: svědectví jazyka a jmen -----	64
Lidský vklad: svědectví práva a společenské struktury -----	69
Lidský vklad: otázka původu -----	72
Závěry -----	74
2. KNIHA – ŽIVOTNÍ PODMÍNKY A DUCHOVNÍ ATMOSFÉRA ---	79
1. Hmotné podmínky a ráz hospodářství -----	79
Dva feudální věky -----	79
První feudální věk: lidnatost -----	80
První feudální věk: kontakty mezi lidmi -----	81
První feudální věk: obchod -----	86
Hospodářská revoluce druhého feudálního věku -----	89
2. Vnímání a myšlení -----	92
Vztah člověka k přírodě a k času -----	92
Vyjadřování -----	95
Kultura a společenské vrstvy -----	99
Náboženská mentalita -----	102
3. Kolektivní paměť -----	108
Historiografie -----	108
Epos -----	112

4. Intelektuální renesance druhého feudálního věku	122
Některé rysy nové kultury	122
Sebeuvědomění	126
5. Základy práva	128
Moc zvykového práva	128
Rysy zvykového práva	131
Obnova psaného práva	135
2. ČÁST - MEZILIDSKÉ VZTAHY	139
1. KNIHA - POKREVŇÍ VAZBY	141
1. Rodová soudržnost	141
„Pokrevní přátelé“	141
Vendeta	143
Ekonomická solidarita	148
2. Povaha a proměny příbuzenských vztahů	151
Realita rodinného života	151
Struktura rodu	153
Pokrevní vazby a feudalita	158
2. KNIHA - VAZALITA A LÉNO	161
1. Vazalský slib	161
Člověk jiného člověka	161
Homagium ve feudální éře	162
Geneze vztahů osobní závislosti	163
Vojáci přebývající pod pánovou střechou	167
Karlovska vazalita	172
Vznik tradiční vazaloty	176
2. Léno	178
Beneficium a léno: držba jako odměna	178
Oblnění vazalů	183
3. Nástin evropského vývoje	190
Rozmanitost francouzského vývoje: jihozápad a Normandie ..	190
Itálie	191
Německo	193
Prostor mimo sféru karlovského vlivu:	
anglosaská Anglie a španělská království Asturie a Leónu ..	195
Importované feudální systémy	202
4. Jak se léno stalo součástí vazalova dědictví	204
Problém dědičnosti: „hodnosti“ a prostá léna	204
Vývoj: případ Francie	208
Vývoj: říše	212
Proměny léna z hlediska lenního dědického práva	214

Obchod s věrností	223
5. Člověk několika pánů	225
Vícečetná homagia	225
Hlavní homagium, jeho vzestup a úpadek	228
6. Vazal a pán	232
Pomoc a ochrana	232
Vazalita namísto rodu	238
Vzájemnost vztahů a jejich zpřetrhání	241
7. Paradox vazaloty	243
Rozporuplné svědectví pramenů	243
Právní vazby a mezilidský kontakt	248
3. KNIHA - VZTAHY ZÁVISLOSTI V RÁMCI NIŽŠÍCH SPOLEČENSKÝCH TŘÍD	251
1. Panství	251
Panská půda	251
Expanze dominií	252
Pán a nájemci	259
2. Nevolnictví a svoboda	264
Počátky: postavení jedinců ve franské době	264
Francouzské nevolnictví	270
Případ Německa	277
Anglie: proměny venkova	280
3. Cesta k novým formám poddanství	285
Ustálení závazků	285
Proměna vztahů mezi jednotlivci	288
2. DÍL - SPOLEČENSKÉ TŘÍDY A ZPŮSOB VLÁDNUTÍ	291
Upozornění čtenáři	292
1. KNIHA - SPOLEČENSKÉ TŘÍDY	293
1. Urození jako faktická třída	293
Zánik starší aristokracie krve	293
Různé významy slova „urozený“ v prvním feudálním věku	296
Třída urozených jako třída pánů	298
Válečné poslání	299
2. Život urozených	302
Válka	302
Obydlí urozeného	308
Zaměstnání a zábava	311
Pravidla chování	314

3. Třída rytířů	321
Pasování	321
Rytířský kodex	326
4. Proměna faktické šlechty v šlechtu právní	329
Dědičnost pasování a povýšení do šlechtického stavu	329
Proměna potomků rytířských rodů v privilegovanou třídu	334
Právo urozených	336
Výjimka: Anglie	338
5. Třídní rozdíly v rámci šlechtického stavu	341
Hierarchie moci a postavení	341
Ministeriálové a nesvobodní rytíři	346
6. Duchovenstvo a pracující třídy	354
Církevní společnost v rámci feudálního systému	354
Sedláci a měšťané	361
2. KNIHA - MOC NAD LIDMI	367
1. Soudy	367
Obecné rysy soudnictví	367
Rozdrobenost soudnictví	369
Soud rovných, či soud pána?	377
Na okraji rozdrobenosti: přežitky a nové faktory	378
2. Tradiční mocnosti: království a císařství	383
Zeměpis království	383
Tradice a povaha královské moci	388
Předávání královské moci; dynastické problémy	392
Císařství	398
3. Od teritoriálních knížectví po <i>châtellenies</i>	402
Teritoriální knížectví	402
Hrabství a <i>châtellenies</i>	407
Církevní panství	409
4. Chaos a boj proti chaosu	415
Meze jednotlivých pravomocí	415
Násilí a mírové snahy	418
Mír a „boží příměří“	420
5. Směřování k přestavbě států: vývoj v jednotlivých zemích	428
Příčiny přeskupení sil	428
Nová monarchie: Kapetovci	429
Konzervativní monarchie: Německo	433
Anglonormandská monarchie: důsledky normanského vpádu a germánské pozůstatky	437
Národnosti	439

3. KNIHA – FEUDALITA JAKO SPOLEČENSKÝ MODEL A JEJÍ	
PŮSOBENÍ -----	445
1. Feudalita jako společenský model -----	445
Feudalita či feudalita: singulár či plurál? -----	445
Základní rysy evropské feudalita -----	447
Řez srovnávacími dějinami -----	450
2. Pozdní projevy evropské feudalita -----	452
Trvání a návraty -----	452
Válečnické poslání a představa smlouvy -----	455
POZNÁMKY -----	457
BIBLIOGRAFIE -----	481
JMENNÝ REJSTRÍK -----	515